

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI**

DIREKTORAT ZA DELOVNA RAZMERJA IN PRAVICE IZ DELA

Kotnikova ulica 28, 1000 Ljubljana

T: 01 369 77 08

F: 01 369 78 30

E: gp.mddsz@gov.si

www.mddsz.gov.si

PREDLAGAM VLADI
Urad Vlade RS za komuniciranje

gp.ukom@gov.si

Številka: 1031-142/2017-2
Datum: 13. 10. 2017

Zadeva: Predlagam.vladi.si predlog 8296-258: Pogoji upokojitve 2
Zveza: Vaš dopis št. 092-248/2017/1 z dne 2. 10. 2017

Na Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (v nadaljevanju MDDSZ) smo prejeli dopis, posredovan preko spletnega orodja predlagam.vladi.si, v katerem avtor predlaga da se med upokojitvenimi pogoji za predčasno upokojitev upošteva tudi vajeniško dobo posameznika. Meni, da bi bilo to pošteno, glede na to, da se upošteva tudi služenje vojaškega roka.

V prilogi vam posredujemo odgovor na posredovan predlog z vidika pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

S spoštovanjem.

Pripravila:

Katja Kobal

podsekretarka

Mitja Žiher

vodja sektorja

Katja Rihar Bajuk
v.d. generalne direktorice

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI**

DIREKTORAT ZA DELOVNA RAZMERJA IN PRAVICE IZ DELA

Kotnikova ulica 28, 1000 Ljubljana

T: 01 369 77 08

F: 01 369 78 30

E: gp.mddsz@gov.si

www.mddsz.gov.si

PREDLAGAM VLADI

Urad Vlade RS za komuniciranje

gp.ukom@gov.si

Številka: 1031-142/2017-2

Datum: 13. 10. 2017

Zadeva: Predlagam.vladi.si predlog 8296-258: Pogoji upokojitve 2

Zveza: Vaš dopis št. 092-248/2017/1 z dne 2. 10. 2017

Na Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (v nadaljevanju MDDSZ) smo prejeli dopis, posredovan preko spletnega orodja predlagam.vladi.si, v katerem avtor predlaga, da se med upokojitvenimi pogoji za predčasno upokožitev upošteva tudi vajeniško dobo posameznika. Meni, da bi bilo to pošteno, glede na to, da se upošteva tudi služenje vojaškega roka.

Zahvaljujemo se za izraženo mnenje in hkrati v zvezi predlogom pojasnjujemo, da avtor predlaga upoštevanje vajeništva posameznika pri upokoževanju na način, kot je to določeno za služenje vojaškega roka.

Uvodoma izpostavljam, da pokojninsko in invalidsko zavarovanje v Republiki Sloveniji temelji na zavarovalniškem principu, kar v osnovi pomeni, da je pravica do pokojnine pravica iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki izhaja iz minulega dela in **temelji na prispevkih, plačanih v času aktivne dobe zavarovanca**. Dolžina dopolnjene pokojninske dobe pogojuje višino odstotka, ki se uporabi za odmero starostne ali predčasne pokojnine, le-ta pa se razlikuje glede na spol zavarovanca. Višina vplačanih prispevkov je odvisna od višine osnove, kar pomeni, da mora oseba z višjo osnovo plačati tudi višje prispevke. Pravica do pokojnine in druge pravice iz naslova minulega dela se tako priznavajo na temelju vplačanih prispevkov in minulega dela, kar pomeni, da mora obstajati sorazmernost med vplačanimi prispevki in prejemki iz sistema. Pri določanju same višine pokojnine pa je pomembno tudi dejstvo, ali se posameznik upokojuje starostno ali predčasno (malusi).

Ob tem pa je potrebno dodati, da sistem pokojninskega zavarovanja v RS vendarle ni čisti »zavarovalniški« sistem, temveč gre za sistem, ki temelji tudi na **načelih vzajemnosti in solidarnosti**. Načelo intrageneracijske solidarnosti oziroma redistribucije naš pokojninski sistem zagotavlja z omejitvijo najvišje pokojninske osnove oz. osnove za odmero pokojnine, kar posledično pomeni pri osebah z višjimi dohodki drastično nižjo nadomestitveno stopnjo ob hkratnem dejstvu, da osnova za plačilo prispevkov ni omejena. Sedanja ureditev je predvsem

posledica dejstva, da je v sistemu močno prisoten sistem solidarnosti med posamezniki oziroma redistribucije znotraj posamezne generacije, ki je sicer značilen za socialne transferje, kar pa pokojnine seveda niso.

Pravice se torej praviloma priznavajo na podlagi dela, plačila prispevkov ter vzajemnosti in solidarnosti. Pravica do pokojnine se pridobi ob hkratnem izpolnjevanju pogoja pokojninske dobe/pokojninske dobe brez dokupa ter pogoja starosti. Pojasnujemo, da se starostna meja za starostno upokojitev pod določenimi pogoji, ki jih določa 28. člen ZPIZ-2, lahko zniža, in sicer zaradi skrbi za otroke, služenja obveznega vojaškega roka za dve tretjini njegovega dejanskega trajanja in vstopa v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje pred dopolnjenim 18. letom starosti za ves čas trajanja obveznega zavarovanja do dopolnjenega 18. leta starosti. Starostna meja se lahko zniža zgolj do določene starosti, ob pogoju, da je zavarovanec dopolnil določeno dolžino pokojninske dobe/pokojninske dobe brez dokupa. Pojasnujemo, da se torej služenje vojaškega roka ne upošteva pri ugotavljanju upravičenosti do predčasne pokojnine, temveč se upošteva pri starostnem upokojevanju, vendar na pri pogoju pokojninske dobe/pokojninske dobe brez dokupa, temveč pri izpolnjevanju pogoja starosti, saj se starostna meja pod določenimi pogoji lahko zniža zaradi služenja vojaškega roka.

Pojasnujemo, da je ob reformi pokojninskega sistema prišlo do drugačne ureditve upoštevanja otrok, vojaščine ter pa dela pred 18 letom starosti pri starostnem upokojevanju. Potrebno je pojasniti, da je pokojninski sistem v svoji osnovi zavarovalni sistem in temelji na zavarovalniškem principu, ker pa je pokojninski sistem tudi del socialnega zavarovanja, ki temelji tudi na načelih vzajemnosti in solidarnosti tako znotraj generacije kot tudi med različnimi generacijami. Pogled nazaj v zgodovino urejanja pokojninskega sistema v Sloveniji pokaže, da so se v preteklosti znotraj pokojninskega sistema podeljevale pravice, ki niso imele podlage v vplačanih prispevkih, kar je pomenilo odstop od osnovnega načela pokojninskega sistema pri nas – načela zavarovanja. Vendar v večini primerov te pravice niso bile v funkciji zagotavljanja solidarnosti med zavarovanci, ampak bolj v funkciji zagotavljanja pravic posameznim družbenim skupinam. To podeljevanje pravic, ki niso bile posledica zavarovanja in solidarnosti je znatno krepilo nepreglednost in finančno vzdržnost.

Ureditev v smer drugačnega upoštevanja služenja vojaškega roka je sledila ciljem reforme, po kateri se pri pogoju pokojninske dobe upoštevalo zgolj obdobja, za katera so bili dejansko plačani prispevki. Tako je bila na splošno ukinjena dodana doba in se tako obdobja, ki so se po stari zakonodaji štela kot dodana doba, pri ugotavljanju izpolnjevanja pogoja pokojninske dobe več ne upoštevalo, kar je bilo skladno tudi z ciljem zagotavljanja višjih pokojnin, saj so posamezniki na račun dodane dobe sicer hitreje izpolnili pogoje za upokojitev, vendar so bili zaradi tega upravičeni do nižjih pokojnin, zaradi česar je bil marsikateri upokojenec soočen s kasnejšo socialno stisko. Tudi po novem zakonu pa so tako upoštewane zasluge, ki so jih posamezniki izkazali s služenjem obveznega vojaškega roka, in sicer kot določene ugodnosti, ki se upoštevalo pri ugotavljanju upravičenosti do starostne pokojnine.

Med drugim med pravice, ki niso bile posledica zavarovanja in solidarnosti in katerih posledica je bila znatna krepitev nepreglednosti in finančne vzdržnosti pokojninskega sistema, spada tudi pravica do zniževanja starosti zaradi skrbi za otroke, služenja vojaškega roka ter dela pred 18 letom starosti, zato se je tekom reforme pokojninskega sistema tudi ta pravica spremenila. Prihodnji razvoj pokojninskega sistema naj bi v še večji meri zagotovil povezavo med samimi plačili prispevkov ter prejemki oziroma upravičenostjo do pravic iz tega sistema, zato

pojasnjujemo, da predlogu, po katerem bi se pri upokojevanju podajale dodatne ugodnosti zgolj nekaterih kategorijam posameznikov, ne glede na plačilo prispevkov, ne moremo slediti.

S spoštovanjem.